

nyhedsregistret og om adkomst til nyheden bør afgøres af domstolene.

Specielt med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt varieteten på anmeldelsens tidspunkt opfyldte nyhedskravet, bemærkes, at dette spørgsmål indeholder 2 momenter, nemlig dels en faglig vurdering af, om den anmeldte plante afviger fra andre, dels en bevismæssig bedømmelse af, f. eks. om den anden varietet har været „kendt“ inden den omstridte varietets optagelse. Selvom det første moment — den faglige vurdering — må formodes bedst at kunne afgøres af nævnet, er spørgsmålet i sin helhed ifølge udkastet henlagt til domstolene, idet det ikke findes praktisk muligt at adskille de 2 spørgsmål, hvorved den frihed i bevisbedømmelsen, der tilkommer domstolene ifølge retsplejeloven, ville blive tilsidesat.

De retssager, der kan opstå om sletning af registret, bør kunne anlægges af enhver, der har en retlig interesse heri, herunder også avlere, der ikke finder grundlag for at betale forædlerafgift. Selvom det kunne være ønskeligt, at plantenyhedsnævnet helt kunne fritages for at blive part i sager af denne art, kan dette ikke undgås, og plantenyhedsnævnet må derfor anses for at høre til den kreds, der har retlig interesse i spørgsmålet.

Til § 19

Voldgiftsrettens formål er alene at træffe afgørelse om urimelige vilkår, og voldgiftsretten træder kun i funktion, når der indgives en klage. Klageren skal have en anerkendelsesværdig interesse i at rejse sagen, fordi han *enten* har kontraheret *eller* vil kontrahere — hvis han kan få vilkår, han kan akceptere, *eller* fordi klageren er en organisation af interesserede erhvervsdrivende. Er sagen klageren helt uvedkommende, bør klagen afvises.

Voldgiftsretten foreslås sammensat af en permanent juridisk formand og 2 sagkyndige medlemmer udtaget af et særlig voldgiftskollegium. Dettes sammensætning foreslås henlagt til landbrugsministeren, idet det forudsættes, at de forskellige organisationer m. v. får adgang til at fremkomme med forslag til voldgiftsmænd, ligesom det forudsættes, at landbrugsministeren ved den i stk. 8 nævnte forretningsorden fastsætter det tidsrum, for hvilket de pågældendes mandat løber.

Ved forståelsen af, hvorvidt en voldgiftsmand er forudindtaget i sagen (personligt eller økonomisk interesseret), vil bestemmelserne i retsplejelovens §§ 60 og 62 være vejledende.

For at undgå, at meddelelser i sagen skal ske ved stævningsmand, er det udtrykkeligt anført, at meddelelser kan ske ved anbefalet brev.

Under hensyn til voldgiftsrettens karakter findes der intet betænkeligt at være ved en bestemmelse om tvangsfuldbyrdelse. Ifølge retsplejelovens § 478 er det for tvangsfuldbyrdelse nødvendigt, at denne er hjemlet ved lov.

Bestemmelsen i stk. 10 svarer til § 93, stk. 1 i vandløbsloven af 11. april 1949, hvorved bemærkes, at der på planteforædlingens område er særlig trang til, at afgørelserne ikke skal være bindende ud i al fremtid, idet de økonomiske betingelser kan ændres fra år til år, således at forudsætningerne for den af voldgiftsretten truffene afgørelse ret hurtigt kan ændres. Under hensyn hertil foreslås der indført en bestemmelse, hvorved dette udtrykkelig udtales.

Når spørgsmålet om urimelige vilkår foreslås henlagt til en voldgiftsret, skyldes det dels, at en bedømmelse af vilkårene i særlig grad må baseres på kendskab til forædling, planteavl og markedsforhold, dels hensynet til, at det må anses for ønskeligt, at forhandlingerne ikke er offentlige. Der henvises endvidere til bemærkningerne ovenfor til § 14 om de overvejelser, udvalget oprindeligt gjorde sig om at foreslå de omhandlede afgørelser henlagt til plantenyhedsnævnet.

Til § 20.

Ligesom fastsættelse og opkrævning af forædlerafgifter foreslås henlagt til de private selv, således foreslås også strafforfølgning for overtrædelser, der krænker den enkeltes interesser henlagt til forædlerne selv, der påtaler overtrædelserne privat i den borgerlige retsplejes former. Straf foreslås i disse tilfælde kun idømt, når der foreligger forsæt eller grov uagtsomhed. Kun i de tilfælde, hvor en forædler misbruger sine rettigheder ifølge optagelsen i plantenyhedsregistret, eller hvor der sker overtrædelser af de af ordenshensyn fastsatte navbestemmelser, bør påtaleretten være henlagt til den offentlige anklagemyndighed.